

● PROSTA CARINSKA CONA V LJUBLJANI

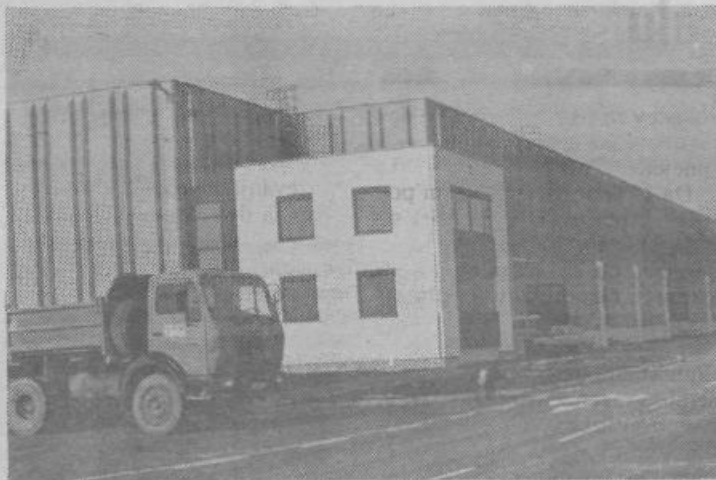
Izziv za naše gospodarstvo

Zakon o prostih carinskih conah je v veljavi že dobro leto dni in pol, vendar zvezni izvršni svet še ni izdal nobenega soglasja k ustanovitvi take cone na kopnem. Doslej je potrdilo dobilo le nekaj obmorskih carinskih con, ki so obstajale tudi že po prejšnjem zakonu. Med tistimi, ki so se pri priči pričeli pripravljati na ustanovitev cone, je bil tudi Blagovno transportni center Javna skladišča, delovna organizacija, ki je specializirana za pretovorni in skladišni promet in je v tej dejavnosti med vodilnimi v državi. Pripravili so vse potrebne dokumente, izpolnili vse pogoje, ki jih predpisuje zakon, a dovoljenja še do danes niso dobili.

»Povezujemo se že s komitenti, ki bi želeli delati v tej coni. Imamo že ponudbe nekaterih delovnih organizacij, ki bi tu finalizirale svoje proizvode,« je povedal direktor strokovnih služb v BTC Stane Kolar. Razlog, zakaj ZIS ne izdaja soglasij, pa je na kratko pojasnil Tone Džak, poslovni sekretar v BTC: »Ob izidu zakona se je v Jugoslaviji pojavilo 50 interesentov za ustanovitev proste carinske cone. Zato zdaj zvezna gospodarska zbornica pripravlja predlog za dopolnitev zakona, ki bo to število zmanjšal.« Gre namreč za to, da bo poleg dveh predpisov, ki jih je doslej morala izpolnjevati delovna organizacija, če naj bi bila ustanoviteljica proste

carinske cone (morala je biti blagovno transportni center in locirana ob magistralni cesti), za pridobitev potrdila morala zadostiti še tretjemu kriteriju, to je ekonomski upravičenosti ustanovitve, ki se bo merila predvsem z neto deviznim prilivom.

»Število interesentov za prosto carinsko cono kaže tudi na to, da imamo v Jugoslaviji o tem zgrešene predstave,« pravijo v BTC. Nekateri mislijo, da bi se na ta način mogli rešiti razni problemi, predvsem tisti z uvozom, ob tem pa pozabljajo na ekonomske razloge. Osnovni namen take carinske cone je modernizacija naše proizvodnje in izdelava takih proizvodov, ki bi bili dovolj

Prvi od objektov, ki ga je BTC zgradil na prostoru, namenjenem prosti carinski coni. K skladiščni zgradbi je pritisnjena tudi manjša poslovna stavba (Foto: Jana Arman)

kakovostni, da bi lahko konkurirali na tujih trgih.

Na prostoru ob Letališki cesti, ki meri 15 hektarov in ga je BTC namenil prosti carinski coni, so že zgradili prvega od predvidenih objektov. Gre za moderno skladiščno poslopje, ki ima pet tisoč kvadratnih metrov površine, manipulativnega prostora v višino ima devet metrov, zgrajeno pa je po zadnjih tehnoloških in gradbenih normativih za take objekte. Pripravljen je tudi že vse drugo: vhodni objekt, ki je potreben zaradi carine, parkirni prostori, industrijski tir, stoji že energetski objekt, ki bo služil tudi za kasneje postavljena poslopja.

Prosta carinska cona, ki jo bo v Ljubljani postavil BTC Javna skladišča, ni pomembna le za to delovno organizacijo, marveč za vse naše gospodarstvo. Ne pomeni le izziva Blagovno tran-

sportnemu centru in možnosti za njihov nadaljnji razvoj, ampak ponuja priložnost za kakovosten dvig proizvodnje in povečanje izvoza tudi drugim ozdom. Zato v BTC opozarjajo, da je nadvse pomembno, kako bo predvsem slovensko gospodarstvo izkoristilo to možnost. Že zdaj bi se morale delovne organizacije, ki bi hotele delati v tej coni, pripravljati na to; oblikovati bi morale programe, rezervirati za to sredstva in navezovati poslovne stike s tujci, ki bi bili zainteresirani za sodelovanje.

DARJA JUVAN

V Banjole in v Podčetrtek

V organizaciji mestnega in občinskega sveta ZS bo tudi skozi letošnje poletje preživelo okoli 160 delavcev iz moščanskih delovnih organizacij del svojega dopusta v Banjolah pri Puli in v Atomskih toplicah v Podčetrtku.

To je brezplačen oddih, preventivno okrevanje delavcev z nizkimi osebnimi dohodki in delavcev, ki svoje delo opravljajo v težkih delovnih pogojih. S tem pa nikakor ni rečeno, da ne gre za aktiven oddih. Delavcem je vedno na voljo zdravnik, s katerim se lahko pogovorijo o svojih morebitnih težavah, on pa jim svetuje najprimernejšo terapijo, ki se

običajno sestoji iz lahke rekreacije, plavanja, masaže, telovadbe v trim kabinetu in seveda gibanja v naravi.

Največ naših delavcev se bo vrstilo od 15. aprila do 15. oktobra v Počitniškem domu ZZZB v Banjolah pri Puli, medtem ko bo v času med 25. junijem in 14. avgustom 15 naših delavcev na aktivnem oddihu v Atomskih toplicah v Podčetrtku.

Pogovarjal sem se z NACKO SMRTNIK iz VELANE. Povedala mi je, da dela pri pakiranju zaves, ki je eno najnapornejših delovnih mest v njeni tovarni. Njej in pletilji ANICI KOČJANČIČ je IO osnovne organi-

zacije sindikata Velane odobril po 10 dni izrednega plačanega dopusta, ki sta ga prebili v Banjolah. »Bilo je enkratno, prav vse po vrsti mi je bilo všeč. Počitniški dom je pravcati hotel, postrežba solidna, vzdušje prijetno, čudovita okolica in venomer smo kaj počeli!« je navdušeno pripovedovala in se zahvaljevala vsem po vrsti: osebi, sindikatu... »Vse napisal! In pohvalil!« je dejala na koncu. Najbrž sem kaj pozabil. No, nekaj prav gotovo drži. Njej je tistih deset dni bilo kar prekratkih, to pa je najlepši dokaz o koristnosti takih aktivnih počitnic, še sploh pa zato, ker si jih bo letos le malokdo privoščil.

JOŽE PRÁPRTNIK

● S SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV

V Toplarni na srečo niso štrajkali

V sredstvih javnega obveščanja smo bili že sproti in dobro obveščeni o prekinitvi dela in izrednih zbiorih delavcev v TE-TO Ljubljana 8., 9. in 10. junija, ker ti v ponedeljek, 8. junija, ko je bil plačilni dan, niso prejeli osebnih dohodkov.

Ze obračunane osebne dohodke za mesec maj je blokirala SDK, ko je ta prejela takšno sporočilo republiškega komiteja za delo in skupne komisije Elektrogospodarstva Slovenije (EGS). Izplačati bi smeli le 63 odstotkov denarja za majske plače, da bi tako v enem zamahu vrnil štiri-krat po skoraj 10 odstotkov, ki so jih po oceni republiškega komiteja za delo in skupne komisije EGS preveč izplačali v letošnjih štirih mesecih. Delavci TE-TO tega presenečenja niso sprejeli. Zbrali so se na izredni zbor delavcev in zahtevali pojasnila in seveda polni osebni dohodek. Prenehali so z deli na remontu, niso pa ustavili proizvodnje, saj so kljub hudi nejevolji ohranili razum in čud odgovornosti do številnih proizvodnih procesov v delovnih organizacijah in tudi kliničnega centra, ki so odvisni od njihove pare. Prav delo na toplotni energiji, ki v TE-TO ustvarja 40 odstotkov dohodka (60 odstotkov ga pridobijo z električno energijo) pa s strani drugih članic EGS ni upoštevano in tudi republiški komitej za delo ga pri svojem sklepu ni upošteval, zahteval je, da tudi v TE-TO izplačajo le tolikšne osebne dohodke, kot so bili določeni glede na izhodne OD v elektrogospodarstvu.

S prispevnostjo subjektivnih sil v Toplarni, zlasti sindikata in ZK ter pomočjo občinskega sveta zveze sindikatov in komiteja ZK, ki so delavcem Toplane pomagali v tej krizni situaciji, v TE-TO ni prišlo do prekinitve proizvodnega procesa in ne do kakršnihkoli neljubih izpadov, ki bi škodo motenega dela še povečevali. Zmagal je razum in dosežena je bila milejša oblika realizacije cilja, na koncu tedna so delavci prejeli plače, ki so bile za 20 odstotkov manjše, prihodnji mesec pa bodo za 10 odstotkov manjše.

Na koncu tistega napornega tedna je sedlo k izredni seji tudi predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov občine Lj. Moste-Polje in sicer v petek, 12. junija, da je ocenilo razvoj razmer v TE-TO in ravnanje njihove sindikalne organizacije v teh razmerah. Izredne seje predsedstva sta se udeležila tudi Jože Žibert, predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije zveze sindikatov in Janez Debeljak, direktor TE-TO. Slednji je zlasti poudaril, da so se lani v delovnem kolektivu z vso strokovnostjo in politično odgovornostjo lotili sprememb, ki bi zagotavljale še

boljše delo pri proizvodnji toplotne in električne energije. Rezultati teh prizadevanj so se pokazali že pri letošnji kurilni sezoni, ki je tekla brez motenj, ustvarili pa so tudi za 51 odstotkov več električne energije. Bili so doseženi rezultati kot še nikoli prej v TE-TO Moste. V sklop teh prizadevanj, še zlasti za zagotovitev potrebnih kadrov in zmanjšanje fluktuacije, sodi tudi lanska odločitev za 10 odstotno povišanje OD, kar so začeli izvajati v letošnjih mesecih. Tako so prišli v razkorak z drugimi organizacijami v elektrogospodarstvu.

Člani predsedstva so težko razumeli tak nenaden ukrep republiškega komiteja za delo, s teleskom dan pred izplačilom. Težko je razumeti, da pri vsej tej informatiki, ki jo danes že imamo pa tudi pri izkušnjah in spoznanjih, da se z delavci le ni igrali, delavci na plačilni dan izvedo, da bo

njihov OD le 63 odstotkov plače, ker da so po družbenem dogovoru toliko preveč prejeli že v prejšnjih štirih mesecih. Eden od članov predsedstva je dejal, da ga vse to spominja na nasedlo ladjo, v katere trupu sindikat maši luknje, namesto da bi se ukvarjal s tistimi na komandnem mostu, ki ladjo vozijo.

Igrati se presenečenja ali pa kakršne koli druge igre z delavci ni modro, zelo nevarno je.

Predsedstvo občinskega sveta ZS je zelo dobro ocenilo vlogo, ki jo je v teh kriznih razmerah v TE-TO odigral sindikat, ki je prevzel odgovornost in iniciativo, se poistovetil s stališči drugih subjektivnih sil in stopil na stran delavcev. Tudi delavci so mu polno zaupali in njegova priporočila polno spoštovali, prav zato je protest delavcev potekal organizirano in v mejah zdravega razuma.

Upamo, da bo to vplivalo tudi na hitrejšo in trajno ureditev razmer znotraj Elektrogospodarstva Slovenije.

SLAVKO GERLICA

● Proizvodnja kompresorjev in mikroračunalniških sistemov

Najbrž se je že marsikdo spraševal, kakšnemu namenu bo služilo poslopje, ki raste v trikotniku med železniško progo, Toplarno in Tiskarno Jože Moškrč, ob Kajuhovi cesti, tik pred podvozom. Na občinskem komiteju za urbanizem, gradbene zadeve in varstvo okolja so nam povedali, da bo stavba, skrita očem s Kajuhove ceste zaradi gostega drevja, namenjena proizvodnji kompresorjev in mikroračunalniških sistemov. Poslopje, ki naj bi v prvi fazi bilo veliko 81 krat 70 metrov, gradi zasebni obrtnik Matija Jager, ki se že zdaj ukvarja s to dejavnostjo. V območju zazidalnega otoka MM 4/1 bo v prihodnje zrastle še nekaj objektov, namenjenih servisni in skladiščni dejavnosti. (Besedni in slika: D. J.)

● SINDIKATI V AKCIJI ● SINDIKATI V AKCIJI

● Aktivnosti vodenja razprav o spremembah in dopolnitvah Zakona o združenem delu v naši občini

Na podlagi sprejetih sklepov ZSJ in ZSS o vodenju razprav o spremembah in dopolnitvah ZZZD, smo tudi v našem občinskem svetu zveze sindikatov temu vprašanju v zadnjem času namenili veliko pozornosti. Že v mesecu aprilu smo na posvetih s predsedniki IO OO ZS obravnavali to vprašanje in jim hkrati dali vse potrebne materiale, ki naj bi jim bili pripomoček pri oblikovanju predlogov in stališč glede na predlagane spremembe. Za vodenje teh aktivnosti smo oblikovali politični aktiv, katerega nosilec je izvršni odbor Kluba samoupravljalcev naše občine z nekaterimi dodatnimi člani družbenopolitičnih organizacij občine. Ta si je zadal nalogo, da vodi vse aktivnosti v zvezi z obravnavo predlogov sprememb in dopolnitev ZZZD, pri čemer je posebno pozornost namenil obravnavi nekaterih sklopov, in sicer:

- delovno pravna zakonodaja,
- samoupravna organiziranost združenega dela,
- družbenoekonomski odnosi,
- samoupravno odločanje delavcev in prekinitev dela ter
- uresničevanje poslovalne funkcije v pogojih socialističnega samoupravljanja.

Te tematske sklope smo organizirali v sodelovanju s posameznimi osnovnimi organizacijami ZS v OZD, kjer so bile strokovne službe nosilci priprave uvodne teme.

V tem času tematske razprave v OO ZS še potekajo, zato ne moremo dati končne ocene razprav, kakor tudi ne moremo spregovoriti o vsebini pripomb. Rečemo lahko samo, da je bilo veliko aktivnosti, da so bile razprave razgibane in da so delavci oblikovali vrsto pripomb in predlogov na podano gradivo. Klub samoupravljalcev bo svoje aktivnosti zaključil na posvetu s predsedniki IO OO ZS v ponedeljek, 22. junija v Kulturnem domu Španski borci, zato pozivamo OZD, ki do sedaj še niso oblikovale svojih predlogov in stališč do predlaganih sprememb in dopolnitev, da se nam pridružijo na tej seji in sodelujejo pri oblikovanju predlogov in stališč k navedenemu predlogu sprememb in dopolnitev ZZZD.

Milan Zaleteš

● JANEZ HAMBROŠ — LETOŠNJI DOBITNIK ZLATEGA ZNAKA ZSS

Za dobro delavca — človeka

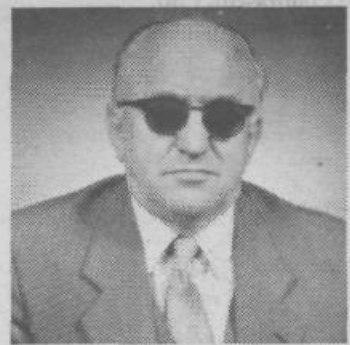
Janez Hambroš se je v politično delo vključil že leta 1948. Pomembno je njegovo delovanje v sindikalni organizaciji Pionirja v Novem mestu, kjer ima posebne zasluge pri organiziranju prehrane in pri reševanju preeh problemov gradbenih delavcev. Zlasti dejaven pa je bil na športno rekreacijskem področju. Prizadeval si je za krepitev samoupravnega sistema v Pionirju in za gospodarski razvoj te delovne organizacije.

Te besede, povzete iz suhe uradne obrazložitve, o Janezu Hambrošu, enemu od treh letošnjih dobitnikov zlatega znaka sindikata Slovenije v naši občini, ne povedo vsega. Tudi iz celotne obrazložitve, zgoraj zapisano pa je le njena tretjina, ni mogoče zaokrožiti podobe o našem odlikovancu. Besede skopo pripovedujejo le o dejstvih, naštevajo funkcije, opravljene naloge, bolj malo pa pripovedujejo o njemu kot o človeku, o motivih, ki so ga pred tridesetimi leti vodili, da se je lotil dela v sindikatu.

Šport in rekreacija sta bila dolga leta osrednje področje delovanja Janeza Hambroša. Zaradi prizadevanj tega dela je bil namreč kaj kmalu izvoljen v republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije, kjer je postal predsednik komisije za šport in rekreacijo. V športu je delal na organizacijskem področju in bil je pobudnik ter organizator prvih republiških in zveznih športnih iger gradbin-

cev. »Več kot 2000-članski kolektiv Pionirja je bil raztresen po vsej Sloveniji in Jugoslaviji. Na teh delovnih časih so živeli in delali naši delavci, vsak s svojimi težavami. Daleč stran od doma, so imeli zlasti ob sobotah in nedeljah na voljo velikega prostega časa. Zato smo v sindikatu tem delavcem poskušali popestriti življenje s športom in rekreacijo,« se spominja začetkov naš sogovornik, ki je bil takrat vodja kadrovske službe v Pionirju in je zato še toliko bolj poznan življenje zaposlenih na gradbiščih. Kasneje je Janez Hambroš v sindikatih opravljal še številne dolžnosti,

med drugim je bil tudi predsednik komisije za organizacijo in kadre pri republiškem odboru sindikata, zdaj je predsednik komisije za samou-

Janez Hambroš

pravne in družbenoekonomske odnose in član zveznega odbora sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije. Kot vodilnemu delavcu, bil je namreč tudi glavni direktor Izolirke, mu je bilo včasih kar težko uskladiti sindikalna načela s poslovalnimi in poslovnimi nalogami. Vendar je v vseh organih, kjer je deloval, tako v Gospodarski zbornici, Splošnem združenju gradbeništva in Industriji gradbenega materiala Slovenije in Jugoslavije, zastopal sindikalna stališča in interese delavca — človeka.

»Zdajšnji čas pa zahteva pri delu sindikata nove dimenzije,« pravi Janez Hambroš, ki zdaj dela v Izolirki, industriji gradbenega materiala kot svetnik. »Sindikat se mora zdaj

● Zlati znak sindikatov Slovenije je letos prejelo 30 posameznikov, 4 konference osnovnih organizacij sindikata in 5 osnovnih organizacij. Iz naše občine so to najvišje sindikalno priznanje poleg Janeza Hambroša prejeli še Boris Jenko iz Saturemusa, tozda Orodjarna in vzdrževanje ter osnovna organizacija ZS Gradis, tozda Gradbena operativna Ljubljana.

D. J.

● Bralci, dopisniki in raznašalci!

NAŠA SKUPNOST
BO SPET IZŠLA 15. JULJA